

Retorisk användning av begrepp i svensk forskningspolitik

Magnus Eklund, Uppsala universitet

Hur används begreppen "sektorsforskning" och "innovationssystem" i svensk forskningspolitik? Det är den centrala frågan som Magnus Eklund ställer sig och som ligger till grund för seminariet. Det senare begreppet innovationssystem är också grunden för Magnus avhandling *Adoption of the Innovation System Concept in Sweden* (2007). Hur användes begreppet över tid från 1970, då det först uppträdde till och med år 2000. Vad har begreppet för historia? Magnus Eklund hävdar att Sverige var en kritisk användare av begreppet innovationssystem, att begreppet kom att användas av strategiskt medvetna svenska aktörer med ett övergripande syfte att slå vakt om det egna samhällsinflytandet över forskningsfinansieringen.

I januari 2001 skapades en ny myndighet i Sverige. Myndigheten fick namnet *Verket för innovationssystem (VINNOVA)*. Sverige var därmed först i världen med att använda "modeordet" innovationssystem som namn på en myndighet med den inriktningen. Det finns fortfarande ingen entydig definition av vad begreppet exakt innebär. Magnus jämför med en tom glasburk, i vilken man kan stoppa, eller plocka upp vad som helst ifrån. Termen innovationssystem syftar snare till hur omgivningen påverkar förmågan till nyskapelse och innovation.

På 1990-talet började det hända saker med systemet för forskningsfinansiering. Systemet stod inför reformer som kom att omkullkasta den gamla lydelsen av begreppet av innovationssystem. Magnus beskriver bland annat hur universitetens ökade frihet och autonomi kom att ställas mot forskningens betydelse för ekonomisk tillväxt.

Utvecklingen har gått från statligt styrd kontroll över forskningsfinansieringen till en mer och mer forskarkontroll över finansieringen och universitetens roll som bärare av främjandet av innovationer var ett faktum. Magnus beskriver att en kamp och ett motstånd spelat en avgörande roll för vad vi idag lägger i begreppet innovationssystem, att kampen om resurserna blivit en kamp om språk och problembeskrivning

Mer information:

> Magnus.Eklund@ekhist.uu.se